

Władysław Hora (1895- 1965)

Przedwojenny kierownik Szkół Powszechnych w Niezabitowie i Drzewcach
oraz jego droga do niepodległości

Władysław Hora urodził się w 1895 roku w rodzinie urzędniczej w miejscowości Bursztyn, pow. Rohatyn, w województwie stanisławowskim. Od 1912 należał do Stałych Drużyn Sokolich, z którymi w 1914 roku wstąpił do II Brygady Legionów Polskich (2 i 3 P.P) zwanej "Żelazną". Jej żołnierze toczyli boje ze wszystkimi trzema zaborcami. Walczył w 1915 roku z Rosjanami pod Rokitną i Rarańczą, gdzie został ciężko ranny, a następnie po powrocie na front w 1916 roku pod Kostiuchnówką. W 1918 roku przeszedł z II Brygadą dowodzoną przez gen. Józefa Hallera front austriacki pod Rarańczą, by następnie w ramach II Korpusu Polskiego na Wschodzie wziąć udział w bitwie z Niemcami pod Kaniowem. Dostał się tam do niemieckiej niewoli, z której uciekł do Bobrujska w Rosji, gdzie wstąpił w szeregi I Korpusu Polskiego na Wschodzie gen. Józefa Dowbór- Muśnickiego. Po rozbrojeniu tego Korpusu przez Niemców przekradał się przez Moskwę do tworzących się oddziałów polskich pod dowództwem gen. Józefa Hallera w Murmańsku, lecz został w Nowogrodzie aresztowany przez bolszewików. Po ucieczce z ich rąk przedostał się przez Kijów do Berdiańska nad Morzem Azowskim, gdzie pracował jako rybak. Z Rosji do kraju powrócił przez "zieloną granicę" w październiku 1921 r.

W czasie Drugiej Rzeczypospolitej uzupełniał wykształcenie począwszy od uzyskania matury we Lwowie w 1923 roku. W tymże roku rozpoczął pracę w powiecie puławskim: w szkole w Gródku w gminie Wola Czołnowska, a następnie od 1926 roku pełnił obowiązki kierownika szkoły w Niezabitowie, zaś od 1938 roku w Drzewcach. Jego walka o wolną Polskę została w niepodległej Polsce doceniona nie tylko powierzaniem mu kierowniczych stanowisk: w 1931 roku odznaczony został Krzyżem Niepodległości (na dokumencie ten fakt poświadczającym, widnieje podpis Józefa Piłsudskiego). Podczas gminnych obchodów świąt

narodowych w Wąwolnicy, np. podczas Święta Konstytucji 3 Maja w 1934 roku wygłaszał jako honorowy mówca, okolicznościowe przemówienia. Angażował się również w społeczną pracę na rzecz szkolnictwa pracując w latach 1929- 1938 (lub 1939) na stanowisku sekretarza w dozorze szkolnym gminy Wąwolnica.

Władysław Hora (pośrodku z lewej) z uczniami ze Szkoły Powszechnej w Niezabitowie na Wystawie Krajowej w Poznaniu w 1929 r.

Władysław Hora z klasą V i VI Szkoły Powszechnej w Drzewcach 25.10.1938 r.

Po śmierci żony Marii w 1935 roku ożenił się w 1938 roku po raz drugi z Heleną Szczepanowicz, w związku z czym przeniósł się do miejsca pracy swej drugiej żony do Drzewiec, gdzie zastała go wojna. We wrześniu 1939 roku został zmobilizowany do Wojska Polskiego w Dęblinie. Po zbombardowaniu i rozbięciu jego oddziału na trasie do Łucka. Na początku października 1939 roku ranny w nogę powrócił z kampanii wrześniowej do Drzewiec. Podczas okupacji działał w konspiracji: Związku Walki Zbrojnej i Armii Krajowej (ps. "Kurcewicz") jako oficer wywiadu (rejon 10, Wąwolnica- Nałęczów, podobwód B, Puławy).

Zarządzeniem niemieckich władz okupacyjnych pozbawiony został prawa pracy w jawnej szkole (kierownictwo tej szkoły objęła jego żona Helena), lecz mimo to w latach 1939- 1944 nadal uczył w Drzewcach prowadząc tajne komplety w zakresie szkoły powszechnej. W sierpniu 1944 roku po próbie aresztowania go przez NKWD zmuszony był pieszo uciekać z Drzewiec do Lublina. Pracował tam po wojnie w Szkole Podstawowej nr 2 i 1 na stanowisku zwykłego nauczyciela. Zmarł w 1965 roku i został pochowany w Lublinie przy ul. Lipowej. Postać Władysława Hory - przedstawiciela pokolenia walczącego o prawdziwie wolną Polskę nie miała szans zostać wydobytą z ukrycia w czasach komunistycznego PRLu. Dopiero w latach 90tych XX wieku odznaczony został pośmiertnie Krzyżem Armii Krajowej. Przywracamy pamięć o tym patriocie, o dokonaniach jego współczesnych - budowniczych Odrodzonej Polski i ich losach zapraszając do Szkoły Podstawowej w Drzewcach na wystawę Władysławowi Horze poświęconą.

*Anna Pardyka
Szkoła Podstawowa w Drzewcach*

(opracowano na podstawie wąwolnickich akt szkolnych i materiałów rodzinnych Zofii Leszczyńskiej z d. Hora, której serdecznie dziękuję)

Tekst opublikowano w Gazecie Nałęczowskiej z grudnia 2008 r.